

ס"ת הנאמרים מפי חכמי האמת, וכפי אשר נהג הדרת רום הוד כת"ר בכתיבת ס"ת שלו בעצמו.

[ד]. שוב ילמדנו רבינו תמונת הה' ראשונה, לאחר שכבר הדביק את גג העליון בהיו"ד שבקרון הימני וגם בהרגל הימני, לפי שכבר ראינו בקהילתנו זוג תפילין שהסופר היה כותב השמות בכוונה הנ"ל, אך ורק שאפילו לאחר דביקות היו"ד בהד' שהיה תמונתה כשאר ההי"ן, היה קצת ניכר היו"ד שבה' כזה **ד** בכן ילמדנו רבינו כדת מה לעשות, אם ראוי לכתוב אותה כן או לאו שיהיו כצורת שאר ההי"ן ולא יהיה ניכר כלל וכלל היו"ד שבקרון הימני לאחר שדביק היו"ד עם הד'.

[ה]. שוב ילמדנו רבינו בענין מה שכת' הרב מהרמ"א בטור י"ד סי' רע"א ס"ז שיש לכתוב בקנה ולא בקולמוס, והעט"ז כתב עליו ואין נוהגין כן, והסופרי' שבדור הזה רובם וכמעט כולם נוהגין כדעת העט"ז ונותנין טעם חלוש ודק משום זה אלי ואנוהו, שא"א ליישר האותיות וליפות הכתב בקנה כמו בקולמוס ע"כ ילמדנו רבינו איך נהג בכתיבת ס"ת שכתב לעצמו.

[ו]. שוב ילמדנו רבינו השם, דאז הוחל לקרוא בשם ידו"ד [בראשית ד', כ"ו], אם לקדש אותו ולכתוב אותו ג"כ בכוונה הנ"ל או לאו.

בכן כל הדברים והשאלות הנ"ל ילמדנו מורינו ורבינו בכל פרטי האופני' הנ"ל.

כ"ד אלה תלמידי דהוד רום מעכ"ת מורינו ורבינו העומדי' על משמרתם, ועינינו מייחלות על תשובה נכונה.

סימן סא

[תשובה להנ"ל]

תשובה. הנה הגיע אלי כתב פתוחי חותם ממגילתכם ובעי מיני' לחוות את דעתי הקלושה אשר נסתפקו בספיקות עצומות דמרפסא איגרא, והנה כהיום סמכוני באשישות כי חליתי ותש כוחי מחמת שהייתי מוטל על ערש דוי שבועות שתיים, ולבי בל עמי, ובעי מנאי חברייא השרידים החרידים מילתא דבעי טעמא, מ"מ החזקתי את עצמי כדי שלא יתלו בי בוקי סריקי כי אני הגורם לעכב המצוה, ואשיב לשולחי דבר בקוצר.

ההנהגה שלי בכתיבת השם משנת תט"ו ואילך בכתיבת תפילין שכתבתי לעצמי ולבני ביתי, וגם בס"ת שלי זה ד' שני' כפי שהבנתי לפע"ד מתוך כתבי האר"י, שתחת ידי ב' העתקות, העתק א' מהמנוח החסיד כמהררמ"פ ז"ל ה"ה, והעתק ב' מהמנוח החסיד כמוהרר"ן בעל טוב הארץ, וגם שלח לי מנחה החסיד כמוהרר"ם זכותא מוויניצא ספר א' מצה שמורה שחיבר בעל טוב הארץ הנ"ל, ושם נכתב ציור ה' ראשונה כזה **ה** וציור ה' אחרונה כזה **ה** ואח"כ כתב שם

תוך אימא, והנוקבא רמוזה בקוץ התחתון של הו' השמאלי שבתוך הה' בסוד פסיעה לבר, וכל זה מבואר שם באריכות. והספק הוא אצלינו בג' דרכים, דרך א' הוא אם יכתוב י' שבקרון הימני של הה' ואח"כ הגג העליון של הד' ולא ידביק הגג העליון בהיוד שבקרון רק יניח אותו מופרד, ואח"כ יכתוב הרגל הימני של הה' וג"כ לא יגע הרגל הימני בהיוד שבקרון הימני, ואחר כך יכתוב הרגל השמאלי שהוא הוא שבתוך הה', ואח"כ ידביק היו"ד שבקרון הימני בהנהר שהוא הגג העליון של הה' וברגל הימני ויהי' כצורת שאר ההי"ן. דרך הב' הוא שיש להדביק הד' של הה' בהיו"ד שבקרון הימני, וגם היוד בהרגל הימני שיהי' כצורת ד' קודם כתיבת הוא"ו השמאלי שתוך הה'. ובאמת לפי הכוונה והסוד שהוא"ו השמאלי שבתוך הה' רומז לעיבור הזעיר תוך אימא, משמע כשישראל סבא כבר דבוק עם התבונה אז היא מעוברת מזו"ן שהם רמוזי' הוא"ו השמאלי שבתוך הה' ראשונה כנ"ל. דרך הג' הוא כפי משמעות ספר נוף עץ חיים פי' מאמר הזוהר פ' ויקרא משמע שבתחילה יכתוב יו"ד אחת בקרון הימני של הה'. אח"כ ימשיך מן היו"ד הנז' הנהר שהוא הגג העליון של הד' של הה', ורמז לאבא שבא להזדווג עם אימא ולתת לה מה שנעלם בו, דהיינו ו"ד וזהו ונהר יוצא מעדן, ואח"כ ימשיך מן היו"ד הנזכר הרגל הימני של הה', ואז לא יהי' כלל פירוד בין הדבקי' בין הי' של ה"ה ובין הד', וכן הוא משמעות לשון הקונטרס הנ"ל שבא רשב"י להזהיר לנו שנדקדק לרמוז הי' בה' ראשונה והוא"ו בה' אחרונה שאם נכתוב הי' סתם לא ירמוז כי אם לבינה ולמלכות. והרי לפנינו שלשה דרכים בענין כתיבת הה' ראשונה. וכל הספיקות הנ"ל נופלין גם כן בענין כתיבת הה' אחרונה.

ובכן מפילי' אנחנו תחינתנו ובקשתנו לפני הדרת זיו מורינו ורבינו שילמדנו ויורינו איזה הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשון. ובהיות שבאנחנו שמענו שהוא רום מכ"ת כתב לעצמו ס"ת בכוונה' ובסודות הנ"ל בגלילות ידיו הנקי' בעצמו, אשר בוודאי כל רז לא נעלם ממנו, אשרי עין ראתה כל אלה, ובוודאי שיש תחת הוד זיו מכת"ר סדר כתיבת השם וכוונתו כל א' על מצבו ומכונו. ובכן ילמדנו מורינו ורבינו הדרך השם וכוונתו על סדרו הנכונה הן באריכות והן בקצרה כפי הראוי להיות תמיד לפני הכותב את השם, כדי להציל אותנו משגיאות ופגם וטעות חלילה, וע"פ התורה אשר יורה לנו מורינו ורבינו בתורת אמת אותו הדרך נלך ונעשה ולא נסור ממנו ימין ושמאל.

[ג]. גם ילמדנו מורינו ורבינו שאר דינים והנהגות קדושה וטהרה וצורת ותמונת אותיות השייכים לכתיבת

ונעשה ה' שהיא ד"ו, כי ה"ה יש לה ג' צורות א' ג' קוין ב' ד"ו ג' ד"י, ובתחילה היתה ג' קוין ואח"כ ע"י הזיווג נעשית צורת ד"ו מחמת מה שנתן בה ו"ד, ועוד צריך להיות נפרדות לרמוז לג' קוין חסד נצח גבורה הוד ת"ת יסוד, ואלו הו' הם כוללי' בג' קוין שבה המתפשטים ויוצאי' מן הו"ד שבקרון זויות הימני כמצוייר למעלה, והרי בזה הוא מקשרת הה' עם הו"ד שלפני' ועם הו' שלאחריה כמבואר שם בפרק ט"ו יע"ש. ונלפע"ד דלהאי טעמא הם נפרדות להראות שקודם הזיווג הם נפרדות רק אח"כ נעשין בסוד העיבור תלת גו תלת, וגם בא לרמוז דמסיטרא דאבא י' נפיק ו"ק י"א ע"א], וז"ל מסיטרא דאבא י' נפיק בן דהא אחיד ביה ב'י' ואחיד בההוא נהר ומסיטרא דאימא נפקת בת עכ"ל, לאפוקי הבת לא נפקת מ"י רק מן הנהר.

ובאמת יש ליתן טעם לפע"ד שמתחילה הם נפרדות לפי מה שכת' בנוף עץ חיים פ' ויקרא [זהר הרקיע שם בשינוי] וז"ל, ולבתר י"ה, פ"י י' של השם לבתר כותבין אחרת וממשיך ממנו הנהר שהוא הגג העליון של ה' שלה, ונקרא נהר ע"ש ונהר יוצא מעדן וכו', דלא אתפרשין לעלמין וכו' מצד או"א יוצא הזכר להורות שרגל ימין של ה' יוצא מעוקץ הי'. ומן הנהר שנמשך ממנה שהוא הגג עכ"ל. א"כ מתחילה צריך להבין למה נקרא הגג נהר, והלא עיקר הבינה היא ד' כמבואר כאן בדרך הב', וגם דרוש זה סותר למה שנ"ל שאחר כתיבת הי' נכתוב רגל ימני שהוא האורך ואח"כ ימשוך הרוחב שהוא הגג וכאן משמע איפכא, וכן בברכת אבות דר"ה [פע"ח שער תפילות ר"ה פ"ג ע' תקע"א] וז"ל, גם ה' עילאה יש לה כן, והיא צורתה תחילה היא צורת י', וממנה מתפשטין ב' ווין לארכו ולרחבו שהם ד', והם כ"ב נתיבות שהם ו' יתירי' על הי"ו שלה להוציא את ז"א שהוא ו"ק, שהוא רגל הה' זו שצורתה ו' עכ"ל, וגם מכאן משמע דכת' לארכו קודם לרחבו דימשיך תחילה רגל ימין.

וכדי להבין זה יש להקשות דכאן בדרך א' כת', וז"ל ונבאר ענין זה יותר ונאמר טעם וכו' אך העניין כי גודע מ"ש בזהר דאו"א כחדא נפקין וכו', ולא פסיק זיווגיהו לעלמין הוא באו"א עילאין, אבל ב"ס ותבונה יש זמני' שאין זיווגם תדיר, ועל או"א נאמר ונהר יוצא מעדן דלא פסיק י"ס ותבונה יש להם הפסק, וה' זו רומזת ל"ס ותבונה, וא"כ קשה דזה סותר לזהר ויקרא דנהר נאמר על הגג שיוצא מן הי' דבקרון זויות של ה' זו. לכן נלפע"ד ליישב עם הדרוש של ר"ה, דעיקר של בינה אינה אלא י"ו נתיבות, וא"כ העיקר של בינה אינה אלא הי' והגג הנמשך ממנו, והו' שהוא הרגל הימני אינו נותנין לה אלא לתת בה כח כדי להוציא ז"א,

לשונו כפי הנמצא אתנו, וכדי להורות ענין חיבור אות י' בה' בסוד ונהר יוצא מעדן דלא אתפריש לעלמין, לכך אין לכתוב ה' זו כשאר ההי"ן, אלא מתחילה יכתוב צורת י' ואח"כ ימשיך קו א' לאורך, וקו א' לרוחב, וקו הג' תניח תלוי ועומד עכ"ל, א"כ משמע דיכתוב רגל הימני קודם, וזהו קו א' לאורך וקו א' לרוחב ר"ל גג הה', וגם מה שכתב וקו הג' תניח תלוי ועומד משמע שהוא גם באותו פעם נכתב, רק אח"כ כשמחברי' הב' קוין עם הי' שבקרון זויות תניח אותו קו הג' תלוי ועומד, לרמוז לזעיר להורות שאינו מכלל גוף הבינה כמבואר בדרך הב', יע"ש, ולדחות דעת מהרי"ק [סי' סט] שהביא הב"י בא"ח סי' ל"ו בשמו ודעת החולקים עליו. ובאמת לפי דרך הא' בדרוש זה כי לעולם מציאות הנקבה הוא בחינת מלוי הזכר, וד"ו שבמלוי יו"ד לוקחת בינה ורמוז ל"ס שלה משמע כדברי מהרי"ק, רק ספרי דוקני כתבו כן לרמוז גם כן אל סוד העיבור כפי הדרך הב' הנ"ל, ואלו ואלו דברי אלקי' חיים הן.

וגם במה שכת' וז"ל, והזהר שאין כוונתי לומר שיניח ההי"ן נפרדין כמצוייר לעיל, אלא העניין כי בעת שכותב יכתבנו ע"ד הנזכר, שיכתוב תחילה אות י' ואח"כ יכתוב ויציר עליו צורת ה' בשלימותה, ויעבור הקולמוס על היוד ג"כ בשוה לשאר צורת ה', ויעשנה כשאר כל ההי"ן, וכן עד"ו יעשה באות ה' שני' עכ"ל. והמדקדק בלשון הזה שאין כוונתו לומר שלא יניח ההי"ן נפרדות, ולא אמר שלא יכתוב נפרדות, משמע מתחילה יעשה נפרדות רק שלא יניח אותם נפרדות רק יחבר אותם אח"כ, ואין לומר שכוונתו שידבק הרגל הימין עם הגג רק שתהי' נפרדת מהי' מתחילה, כמו דמצינו בכוונת ר"ה בברכות אבות [פע"ח שער תפילת ר"ה פרק ג' דף תקע"א בדפוס ירושלים] וז"ל, ואמנם לפי שאנחנו כוונתינו לעשות סוד רי"ו שהוא ה' ר"ו, ונמצא כי אות י' שהוא העוקץ שאחור הד' דה' אינו שם, ולכן אנו צריכין להוריד י' לגבי ה' למתק הדינין עכ"ל, ז"א חדא דלא נעשית זה אלא בראש השנה כדי לעשות רי"ו, ועוד דלשון ציור ה', משמע שאינו ה' ממש רק הציור הואיל שהיא נפרדות, ולשון בשלימותה משמע דקודם שמחבר הקוין עם הי' צריך לעשות גם הרגל השמאלי, ואח"כ יחבר גג הה' עם הי', וגם אח"כ רגל הימני כשאר ההי"ן, כי כן כותבין שאר ההי"ן הגג תחילה, וכן הסברא נוטה שמתחילה צריך להיות קודם זיווג צורת ה', וכן איתא בהדיא שכתב בתחילת הדרוש על האידרא זוטא שהביא כאן, וז"ל ולבתר כאשר אתפשטת וישבה במקומה בסוד ה' שבשם או אתעברת מינייהו וכו' ובתוך מעי' פעם אחרת בהיותה בבחי' אות ה' ראשונה וכו' עכ"ל. משמע שצריכה בינה להיות בסוד ה' ובבחי' אות ה', ואח"כ נעשה הזיווג ומקבלת אותיות ו"ד מאבא,

וע"ד הג' קוצין, גלפער"ד שכך הוא צורת י' כזאת
שקוף העליון רומז לכתר, וקוף האמצעי שיוצא מן
הגוף ה' הוא הב', והוא קוף השמאלי ונקרא אמצעי
רמז לחכמה, וקוף התחתון הוא רגל ימין היא הבינה,
וכן משמע מדברי זוהר ויקרא, י' בקדמיתא קוצא חד
לעילא וקוצא חד באמציעותא וקוצא חד לתתא, ורגל
הימני הוא נקרא לתתא, וכן משמע מגוף עץ חיים פ'
ויקרא הנ"ל ז"ל, נוף ה' רמז לחכמה עכ"ל, ור"ל
כשמציירין ה' בצורה כזאת [כדלעיל], האמצעי נקרא
נוף היוצא באמצעית העובי של ה'.

ומצוה מן המובחר לכתוב כתיבה תמה, בד"ק ח"ה
אלו האותיות צריך לעשות על כל אות ואות תג א',
אוכ"ל מספר"ת האותיות אלו אין לעשות בו תגין,
כמבואר בדרושי'.

ואחר התחברות הה' לא תהיה ניכר שום י', רק שתהי'
הקרון בולט קצת לצד ימין.

ולכתוב בקנה, יגעתי באנחתי ולא עלתה בידי, כי
הקנה רך והגוילין שלנו אינן חלק כ"כ, כי הספרדים
יש להם גוילין חלקים, ואינם דוחקים הקנה בחוקה על
הגויל ^{אוצר החכמה} רק כותבין בקלות כמו המציירים, ובמדינה זו
אין אומנות ידינו לעשות כן.

ולמען ידעו שקדשתי את השם אז הוחל לקרא בשם
ה' [בראשית ד', כו], מהאי טעמא, טעמי שאינו מוסכם
פירש"י אליבא דכ"ע, כמבואר ביפה תואר [השלם]
שזה מה שכת' רש"י הוא דעת ר' אחא [במד"ר פ'
כ"ג, ז'] ור' סימון פליג עליו, וכך פ' תרגום אונקלוס
יע"ש, והנה בי"ד סי' רע"ו הביא ב"י תשובת הרשב"ץ
היכא שקידש אלקים אחרים דאינו פסול, והביא ראייה
דהוי כמקדש בעלי מומין, ועוד הביא ראיי' משבועו'
פ' שבועו' העדות וקיצר את דבריו, ותשובה זו לא
נמצא בידיו², לכן נראה לפע"ד דראיתו הוא מן
הגמרא שם דף ל"ה ע"ב, וז"ל כל שמות האמורים
בתורה גבי אברהם קודש חוץ ממה שנאמר ויאמר ה'
אם נא מצאתי וגו' חנינא בן אחי ר' יהושע ור"א בן
עזרי' [משום ר' אלעזר המודעי] אמרו אף זה קודש ע"כ
ולא הכריעו, וא"כ קשה היאך עושין אנחנו אם לא
לקדש היא פסול, לכן מוטב שיקדש אותו שאינו פסול,
וכן עשיתי, ואף לפרש"י שיש לפקפק, וקצאתי מחמת
חולשה, אף שיש ראי' קצת שלא לקדש, מ"מ יש לדחות,
מ"מ אין לקדש בכוונות רק סתם.

שמות האמורים בלוט חול, ובדאי אפילו נתכוון לקדשם הוו
חול, דאי לא נתכוון לקדשם אפילו שמות הקודש לא קדשו
כדמוכחא ההא דנתכוון לכתוב יהודה ע"ש.

וא"כ כשזווגייהו אינו תדיר לא הוצרך ו' זו ואינו אלא
הנהר שהוא הגג, וא"כ מתחילה צריך להמשיך קו באורך
שהוא ה' להורות שלפעמי' אינו מגוף הבינה דהיינו
כשאין זווג ביש"ס עם תבונה, ולכן נפרדות ו' זו מן
ה', ואין להקשות למה לא נשאר רגל ימין ג"כ תלוי
ועומד, משום דרגל ימין עדיף טפי שאינו נעשה מגופו
ז"א רק מכחו, ואחר הזיווג הם מחוברי' יחד צורות ד',
וגם אח"כ צריך להמשיך הגג ג"כ נפרד מן ה', להראות
כשנותנין לה הרגל ימין שהיא ו' כדי להוציא ז"א או
נשמות חדשות דוגמת ז"א, זיווג זה אינו בתדירות, לכן
נפרד גם הנהר לענין זה להורות שזיווג זה אינו תדיר
ולפעמי' נפרד, רק על ידינו נעשה הזיווג זה, וכדי
לרמוז לזה לכן אח"כ מחברים ה' כדי להראות שאנו
גורמי' הזיווג, וכן-כוונתי בכל פעם כשאני כותב.

אבל זיווג זה עם הנהר לחוד דהיינו הגג, לצורך חיות
העולמות לא מתפרשין לעלמין, ולכן קאמר הזוהר הג"ל
ונהר ^{אוצר החכמה} נוצא מעדן שיצא לעולם מן ה' דלא מתפרשין
לעלמין עכ"ל. ור"ל וכמבואר בשער ט"ו [מעץ חיים]
שער הזיווגים פ"א, דזיווג לחיות עולמות או לחדש
נשמות, ולכן נקרא הגג נהר גלפער"ד אמת ויציב.

אך עדיין נשאר לדקדק דמשמע משם שכתב ^{אוצר החכמה} שהרגל
הימני של ה' יוצא מעוקץ ה' ומהנהר שנמשך ממנה
שהוא הגג, ואם כן משמע שהגג צריך להיות תחילה אף
בשעת הזיווג כדי להוציא ג"כ את הרגל ימני, גלפער"ד
דלא קשיא מיד, דכוונתו לומר על הרגל של ימין של
ה' שני', כמו שכת' אח"כ, והרגל של ימין ימין הוא
ת"ת שבנה אותה וגיוונת ממנה, אך הרגל הימין של
ה' ראשונה שנותן בה אבא כדי להוציא ז"א אינו יוצא
אלא מאבא, רק שזיווג זה אינו תדיר כנ"ל.

אך נשאר לדקדק עדיין היאך יכתוב ה' אחרוני' אי
צורת ד"י כדמשמע בברכת אבות דר"ה [פע"ח הג"ל]
שכת', וז"ל ה' תתאה נודע שצורה מתחילה היא ו'
וממנה נמשך ו אחרת ושניהם נעשית אות ד' הרי הם
י"ב נתיבות ורגל ה' זו צורת י' הרי כ"ב נתיבו' וכו'
עכ"ל. ובדרוש ויקרא כת' [זהר הרקיע סוף דף י"א
ע"א] וז"ל וכן ו' שבתוכה רמז לו"ק דבריאה משמע
שצורת ה' זו היא ד"ו. לכן נראה דלעולם צריך לכתוב
ה' תתאה צורת ד"ו. והא דקאמר הכא ו' שבתוכה ר"ל
ששה העודפי', כמבואר שם באבות דר"ה בהדיא ושש
היתירי' להוריד את שש היכלין דתחתיה ע"ש. וכן אני
נוהג.

1 שפירש אז הוחל לשון חולין לקרא את שמות האדם וכו'
לעשותן אלילים ולקרותן אלהות.

2 הוא בתשב"ץ ח"א סי' קע"ו, ושם הביא ראייה מהא דכל